

I detta sammanhang måste även framhållas de olyckliga konsekvenser som i dag följer av indelningen av ordinarie domare i dels rådsklass, dels chefsdomare. Offentliga parter har nämligen en olustig tendens att vända sig till chefsdomaren för att få rättelse till stånd, om någon domare har dömt på något för dem misshagligt sätt. Ett betydande ansvar för uppkomsten av sådana missförstånd måste läggas på Domstolsverket, som genom sin målmedvetna prioritering av chefsrollen [---] fått allmänhet, parter och inte minst domstolens egen personal att uppfatta chefsdomaren som chef även i den dömande verksamheten. Självständighet hos den enskilde domaren har närmast ansetts som en styggelse.

[---] Den interna styrningen av den dömande verksamheten är framförallt av administrativ natur. För domstolen gemensamma blanketter för skriftväxling, mallar för domsskrivning mm kan tvinga den enskilde domaren att följa en linje som han utifrån en strikt juridisk bedömning inte anser acceptabel. I en sådan situation krävs ett betydande mått av självständighet för att inte säga mod för att mot en stark majoritet våga följa den linje som han anser riktig.

[---] En ”främste företrädare för domstolen” som utövar ”ett kraftfullt administrativt ledarskap” och som på sina håll existerar i våra underrätter och överrätter kan naturligtvis i hög grad göra intrång i den enskilde domarens integritet. Domaren som i sin verksamhet inte har följt den linje som förespråkats av chefen/lagmannen kan således vid möten av plenikaraktär i övriga domares närvaro utsättas för omfattande kritik. En sådan ”misshaglig” domares verksamhet kan även styras genom att han tilldelas mindre eller sämre utbildad rotelpersonal än andra domare. Vidare kan ”komplicerade” eller andra mål där domaren inte följer lagmannens praxis lottas på annan rotel.

[---] Med en sådan domstolschef som utredningen har tänkt sig blir det minst sagt viktigt att lägga fast gränsen mellan administrativ styrning och självständigheten i dömandet. Enligt länsrättens mening talar utredningens betoning av effektivitet och professionalism i den administrativa verksamheten för att denna verksamhet skall skötas av en renodlad administratör och inte av någon jurist [---]. För det är ju så att en skicklig domare inte utan vidare är en skicklig administratör. Skickliga administratörer torde dessutom kunna anställas till en lägre kostnad än en chefsdomare. Fördelen med ett sådant arrangemang skulle även vara att den skicklige domaren skulle kunna användas just i den verksamhet där han är skicklig, nämligen i den dömande verksamheten. De uttryck som använts om den tilltänkte domstolschefen, ”den främste företrädaren för domstolen” och ”ett kraftfullt administrativt ledarskap” leder inte tan-

ken till enbart administration av domstolen utan för den närmast till något upphöjt, ett föredöme, en ledstjärna för den enkle ordinarie domaren. En sådan chef skulle nog inte lämna någon självständighet kvar hos övriga domare i domstolen. Vad är det som lett utredningen i den här riktningen? Är det behovet av befordringstjänster?